

Margrete Nordmoen
Skal du langt

«Hvorfor synger du bare de gamle sangene, er det ikke mye kulere å lage nye låter sjøl?» er spørsmål jeg har fått fra en undrende ungdom. For meg er svaret enkelt: Disse gamle sangene er mine sanger, akkurat nå! Jeg har hatt dem med meg lenge, sunget dem i ulike anledninger. Jeg har lagt til, trukket fra, kanskje glemt noe, diktet om litt og formet sangene på min måte. Og jeg liker å tenke på alle dem som jeg aldri har møtt og ikke vet noe om, folk som levde for lenge, lenge sida, og folk som lever her og nå, at de har gjort akkurat det samme som meg. De har gjort sangene til sine. Sangene er formet og farget av mange levde liv – det gir for meg sangene enda større verdi. Folk her øst i skoga har tenkt kloke tanker som inspirerer. Jeg eier ingen skoger, men jeg har *min* skog. Jeg eier ingen av disse sangene, men de er *mine* sanger.

På denne plata har jeg sammen med to fantastiske musikere, Annar Nohre By på gitar og Vegar Vårdal på fele, formet videre på sangene slik at de nå har tatt enda noen nye retninger.

Margrete Nordmoen, mai 2018

Det var en lørdag aften

fra Ljørdalen, Trysil

Det var en lørdag aften
jeg gikk i engen grønn
Det var en lørdag aften
jeg gikk i engen grønn
Der møtte jeg en gosse
så fager og så skjønn, skjønn
Der møtte jeg en gosse
så fager og så skjønn

Først gav han meg sitt hjerte
så gav han meg sin hånd
Først gav han meg sitt hjerte
så gav han meg sin hånd
Vi knytter, vi knytter
fortrolighetens bånd, bånd
Knytter, ja knytter
fortrolighetens bånd

De bånd som vi knytter
de ingen løse kan
De bånd som vi knytter
de ingen løse kan
Kun døden, kun døden
kan løse disse bånd, bånd
Døden, kun døden
kan løse disse bånd

Riva ligg på taket

etter Per Hansen, Trysil

Riva ligg på taket, du lilla søten min
Og Styggen ligger vakjin, og kom slett inte inn

I kveld jeg forglømte min kubbe å vende
je trur no visst karen er vill, galen
som inte kan høre det, gubben er heme
Hei, sullom tullom tei

«Hø er det du syng nå, kjerring?» sa
Styggen frå borti senga

Je lytt full nånslas låte, du lilla søten min
Ska inte barnet gråte, og kom slett inte inn
I kveld jeg forglømte...

Fryser du på bena, du lilla søten min
Så gå no inn i fjøset, men kom slett inte inn
I kveld jeg forglømte...

Men i mårrå før hanan galer, du lilla søten min

Går Styggen bort i kvenna, da kan du komma inn

I kveld jeg forglømte...

Harald og Tora

etter Gustav Kåterud, Våler

I Østen solvgrå dagen smiler
på rosen duggen lå
Ung Harald fro til haven iler
og plukker blommer små
Han enser ei den nye dag
ei nattergalens slag

En krans jeg vil til Tora binde
hun har de blomma kjær
Hun skal dem i sin løvsal finde
o krans min talsmann vær
Sei krans hva jeg ei våger meg
sei Harald elsker deg

Den muntre, vene, hulde pige
har hørt hva Harald sa
Så saktelig hun mon nedstige
i løvbedekte sal
Svar krans hva jeg nu våger meg
svar Tora elsker deg

Den krans betraktet Tora nøye
ømt smilende derved
Men fra det skjønne
lyse øye en tåre triller ned
Så kort dog rose du består
så kort er ungdomsvår

Rundtom-kule

fra Romedal og Stange

De to første er nedtegnet etter ukjent kilde.

Fanteladda er etter Borger Simonsen Hestnes.

Fem kjerringer uti rad
og alle danse på krykkja
Det kom en gammel mann og såg derpå
De danser godt, mine flickar

Hu lette på det ene benet
og lite granne på det andre
Tradi dei dei...

Å kom te meg om lørdagskveld'n,
fadela radela da, di dudeli då
Så ska du få det je har lova deg, Fanteladda
Så ska du få det je har lova deg, Fanteladda
Borti roa, der'n to'a, der'n ga'n de nye skoa
Vakkerjenta mi, rei opp senga di
gå sta legg deg, så blir je med deg

Skal du langt

etter Olaf Lommerud, Åsnes

Skal du langt, la meg få følge
Blir du trøtt, så sett deg ned
Og plukke de elskovens blomster så
skjønne
Dem vil jeg strø her på veien for deg

Vandringens stier kan være så mange
noen lette og lyse å gå
Andre kan være så bratte og tunge
at man til målet ei makter å nå

Møter du bakker og stenete veier
på din ferd over fjell og i dal
Da vil jeg deg følge og gå ved di side
Når vi går sammen blir veggen ei lang

Skal vi ut i lunden den grønne
blant de kvite roser små
Elskovens blader, blomster så skjønne
Dem vil jeg strø her på veien for deg

Rundom-kule

fra Trysil/Engerdal

*Rundom etter Johan Hollseter, Soleken etter
Solveig Haugen/Olav Sæta, Hå hala etter
Per Solvang/Johan Sletmoen/Per Nysted*

Da di dudel adadi dadi...

Å, er det noen som har gjett bort søa
så får dem bare trale
Trale-lale-lale...

Hå hala, smådala, så sier jeg deg
Mine tårer haver runnet som dager på jord
men gleder var liten og sorgen var stor

Bånsuller

fra Trysil/Engerdal

*etter Hildur Kviltun Nymoene og etter Emma
Floden*

Sulla lulla godt et bån
mamma nyster blødt et gån
Pappa går i skogen og leter etter sauene
Er'n kvit så lei'n hit
Er han grå så lett'n gå
Men er han broket i bogen
Så lett'n få varra i skogen

Sulla lulla liten, sulla lullan lei...

Sullan bån og sullan bån...

*Til to flotte sønner fra
ei stolt mor.*

Jenta gikk i enga

etter Anders Olsen Graff, Løten

Å jenta gikk i enga, og enga var grøn
Å jenta gikk i enga, og enga var grøn
Der møtte hun en gosse som var rask og
skjønne
Hei, sjung faleral falli-loli lal faleloli lei

Å enga var så mjuk og jenta var varm
Enga var så mjuk og jenta var varm
Og der fikk hon ligga på skjona gossens
arm
Hei, sjung...

Å sola ho sken og lerkorna sang
Sola ho sken og lerkorna sang
Og gossen han låg i sin kjærestes fang
Hei sjung...

KILDER:

Sangene på plata er hentet fra bøker og arkiv-opptak:

Østerdalsmusikken (Ole Mørk Sandvik 1943), Solørmusikken (Atle Lien Jenssen 1996), Det hendte sig en Lørdagskveld (Atle Lien Jenssen, 2011), Mine Strenger – Gamle musikktradisjoner fra Trysil (TKDS 1997), Sjugurd og Trollbrura – Sangtradisjoner frå Solør, Odal og Finnskogen (Nordic Sound 2002) og til slutt kassetten med «stor K» som endelig ble gitt ut på CD i fjor: I fedres arv – arkivinnspillinger fra Engerdal (Ta:lik TA176CD)

Sven Svane

fritt etter Dorthinius Moen, Stor-Elvdal

Sven Svane han gikk seg et stykke nu på
vei

Så møtte der hannem en vandringsmann
Å hør du min vandring hva jeg vil spørge
deg

Kan du svara på de spørsmåla som jeg
tilspørger deg

Å, hva er no rundar' enn det rundaste hjul?
Og hva sjunger best ut av alle kreatur?
Og hva er no kvitare enn svanen?
Og hva roper høyere enn tranen?

Jo sola er rundar' enn det rundaste hjul
Og engla sjunger best utav alle kreatur
O månen er kvitare enn svanen
Og torden roper høyere enn tranen

Å kan du no detta, så kan du fulla mer
Sven Svane tok gullringen av fingorna ner
Og gav så den vandring for svara
Og dermed skildes no båt kara

Lengsel, å lengsel

etter Guttorm Flisen, Elverum

Lengsel, å lengsel, og tar ei slutt
jeg kan ei lengere holde det ut
Send meg en trøster i kvalene nå
så jeg ei lengre så sorgfull må gå

Ute på havet ferdes min venn
han som jeg elsker meg elsker igjen
Stormen og uværet raser, o ve
Å jeg må gråte når de ler

Ene jeg sitter og synger min sang
medens jeg hører på bølgens klang
Sender en tanke langt ut i det blå
Å, om han derut i bølgene lå

Gud du som råder for vind og for hav
lat ikke bølgene blive hans grav
Send ham da hjem til sin lengtende brud
og jeg vil prise Deg himmelske Gud

Hjemmet er ferdig og allting beredt
Hvor jeg har lengtet og ventet og grått
nede på stranden ved gry og ved kveld
Nå ser jeg skuten og allting er vel

Nå han omfavner sin elskede venn
nå er han hjemme hos vennen igjen
Sender en takk til sin himmelske Gud
Nå er hun lykkelig, nå er hun hans brud

God aften uti brudesal

etter Adolf Haldammen, Våler

God aften uti brudesal
god aften brudens mor og far
Forlåt at jeg så dristig er
jeg kommer til besvær
Fadiralla di ralla...

God aften alle som her fins
så herligen lykliga til sinns
Så skjont at jeg fikk komme med
forlat da min entré
Fadiralla di ralla...

Her ender denne glade trall
men glad vi er i allafall
Vi benker oss ved bryllupsbord
foruten mere ord
Fadiralla di ralla...

MUSIKERE:

Margrete Nordmoen – sang

Annar Nohre By – gitar, tramp og sang

Vegar Vårdal – feler

Arrangementene er laget av de tre musikerne i fellesskap.

Vegar spiller på følgende instrumenter:

Vanlig fele laget etter en Guarnerimodell, en kopi av Ole Bull sin fele. Laget av Jørn Kristian Nygaard i 2010.

Beist, en tenorbratsj laget av Leif Salve Håkedal i 2017.

Kom lilla, kom vakra / Trollstilt vals

*Vise etter Olaf Skaslien, Gruve og Vals etter
Engebret Lund, Engerdal*

Kom lilla, kom vakra kom følg meg i dans
For deg vil jeg give min gyllende krans

Den gyllende kransen den vil jeg ei ha
Før enn jeg har frågat min mor og min far

Å, fråga din fader så mycket du vil
Ja, fråga din fader så mycket du vil
For deg og din kjærlighet hører meg til
For deg og din kjærlighet hører meg til

*Denne fine sangen fikk jeg på ei
note av Aile Lien Jenssen, nederst
på nota står følgende kommentar:
«Opptegnet på Flyplassen i Helsinki
16. juli 1990, undervegs til Kaustinen
Folk Music Festival, sammen med
Olaf Skaslien».*

Bruremarsj

etter Johan Hollseter, Trysil

*Den mest brukte marsjen i Trysil og Engerdal,
«den første» alle spellmenn i Trysil og Engerdal
tar til av marsjer. Naturlig nok er det derfor
omtrent like mange varianter som spellemenn.
Her er vår trioversjon!*

Jeg går i tusen tanker

*Melodi etter Karen Paalsdatter Kleppen, Løten
Tekst: fritt omformet fra dansk skillingstrykk*

Jeg går i tusen tanker
jeg elsker den jeg ei kan få
skjønt han i verden vanker
jeg derfor sørge må
Stor sorg var det som jeg fikk
for deg jeg holder kjær
så mange, mange mennesker
årsaken dertil er

Å hadde jeg ei skuet
ditt ansikt dine øyne blå
og hadde jeg ei kommet
til landet hvor du var
Da hadde jeg vært lykkelig
og fri fra sorg og savn
Den dag kan aldri komme
at du er i min favn

Se blomstene, de skjønne
på vårens mark så deilig stå
Jeg sørger meg i drømme
om jeg deg aldri får
Men om jeg enn i drømme går
og drømmen den er din
Så aldri ut i verden
går du utav mitt sinn

Langt heller vil jeg reise
den lange vei med stort besvær
enn som jeg ville være
blant mange mennesker
Til ødemark jeg reise vil
og der mitt telt oppslår
For hvert et ord jeg taler
av skogen svar jeg får

A curious youth once asked me, «why do you only sing old songs, isn't it much cooler to write new ones?» For me, the answer is simple: these old songs are my songs, right now! I have had them with me for a long time and have sung them on many occasions. I have added to them, removed parts, perhaps forgotten something, rewritten a little, and shaped the songs in my own way. And I like to think of all of the people I have never met and know nothing about, people who lived a long, long time ago, and people who are alive here and now. They have done the same as I have. They have made the songs their own. The songs are formed and coloured by many lives lived – for me, this gives the songs an even greater value. People in Norway's eastern forests have had wise, inspiring thoughts. I don't own any forests, but I have *my* forest. I don't own any of these songs, but they are *my* songs.

On this album, with two fantastic musicians, Annar Nohre By on guitar and Vegar Vårdal on fiddle, I have continued shaping the songs, and they have now taken yet another new direction.

Margrete Nordmoen, May 2018

TAKK:

Takk til Rådet for folkemusikk og folkedans, Hedmark folkemusikklag, Stange, Elverum og Trysil kommuner for økonomisk støtte.

En stor takk Annar for herlig samspill, unik fagkunnskap, «nerding», gode råd, omsorg og tålmodighet. Tusen takk for at du ville være medprodusent!

Og en stor takk til Vegar Vårdal for lekende samspill, stort engasjement og for «spark i baken» til å spille inn plate.

Takk til Tor Magne for super lyd, god veiledning og gjestfrihet. Og en fellestakk til de to karene som i hvert sitt studio er mestere i å skape god stemning, Tor Magne og Frode.

Sender også en takk til alle innsamlerne, som har sørget for at sangene er bevart på noter eller lydopptak. Jeg er spesielt takknemlig for den jobben Atle Lien Jensen gjorde for å gjøre innsamlet materiale lett tilgjengelig gjennom bøkene sine. Han var min kollega og venn gjennom mange år, og inspirasjonen han ga varer fortsatt.

Takk til Hedmark Musikkarkiv ved Leif Ingvar Ranøien for opptak og vennlig hjelp.

Takk til Ta:lik som gir ut plata.

En spesiell takk til Herbjørn, Trygve og Herman for all støtte og inspirasjonen dere gir!

Innspilt hos Hallibakken Lydproduksjon, Nesbyen 2.-4. mars, med unntak av spor 11, som ble innspilt i StudioEner, Hamar 5. april, med tekniker Frode Berntzen. Miksing og mastering: Tor Magne Hallibakken. Produsenter: Annar Nohre By og Margrete Nordmoen. Foto: Marius Nielsen. Engelsk oversettelse: Laura Ellestad. Grafisk design: Eva Karlsson

KONTAKTINFO: www.facebook.com/sanger.margrete.nordmoen nordmoen@hotmail.com

-
1. Det var en lørdag aften 1:39
 2. Riva ligg på taket 2:45
 3. Harald og Tora 3:37
 4. Rundtom-kule 2:19
 5. Skal du langt 2:57
 6. Rundom-kule 2:53
 7. Bånsuller 2:27
 8. Jenta gikk i enga 2:20
 9. Sven Svane 2:31
 10. Lengsel, å lengsel 3:46
 11. God aften uti brudesal 1:43
 12. Kom lilla, kom vakra / Trollstilt vals 2:33
 13. Bruremarsj 2:20
 14. Jeg går i tusen tanker 3:54